

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 4*

ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING
STUDENTS' QUALITY IN SCHOOLS UNDER NAKHON SI THAMMARAT
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

ปภาวรินทร์ สมจิต

Paphawarin Somjit

มะลิวัลย์ โยธารักษ์

Maliwan Yotarak

ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่

Teeraphong Somkhaoyai

สุเวทิน ไกรนรา

Suветin Krainara

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: paphawarinsomjit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา และ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน และมีผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

* Received 9 February 2021; Revised 24 May 2021; Accepted 21 May 2021

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพที่ดี และด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ส่วนด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. คุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านดี และด้านมีสุข รองลงมาคือ ด้านเก่ง

3. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี ด้านความรู้ด้านทักษะ และด้านความสามารถ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และมีข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารสถานศึกษานำประสบการณ์มาจัดทำแผนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพที่ดีนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน นำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นผู้ที่มีความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาเป็นผู้มีทักษะ 3 ด้าน คือ ด้านทางการจัดการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิคมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนอย่างมีศักยภาพ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหาร, คุณภาพผู้เรียน

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows: 1. to study the academic leadership of school administrators 2. to study the students' quality in their schools and 3. to study the factors on the academic leadership of administrators affecting students' quality in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4. This was quantitative research. The sample was composed of 103 school administrators. There were 5 school administrators as the key informants. The instruments for this research consisted of the questionnaire and semi-structured interview. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The research found that:

1. The average academic leadership of school administrators by overview were at the highest level. Considering each aspect, it found that the average of the good personality and ability aspects were at the highest level, followed by the virtue and ethics aspects. The average of background and good experience aspects was at the lowest level.

2. The average of the student's quality by overview was at the highest level. Considering each aspect, it found that the average of goodness and happiness aspects was at the highest level, followed by the aspect of excellence.

3. For the factors on academic leadership of administrators, the aspects of background and good experience, knowledge and ability affected students' quality. The suggestions are as follows; the school administrators should apply the experience for making a learning plan by focusing on students first. The school administrators who have good personalities can bring out the success in work cooperation. Moreover, they should apply Dhamma principles to work performance and be a good model. Also, they should have 3 skills-management, human relations and techniques and should be able to create innovation for helping personnel and students develop their own competencies.

Keywords: Academic leadership, Administrators, Students' quality

บทนำ

ปัจจุบันระบบการศึกษาทุกประเภท งานทางด้านวิชาการนับว่าเป็นงานที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษาจะเน้นผู้เรียนให้มีคุณภาพโดยผลงานทางด้านวิชาการจะเป็นตัวบ่งชี้เพื่อแสดงถึงคุณภาพของผู้เรียนออกมาในด้านผลลัพธ์ว่านักเรียนมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด และผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการเพื่อที่จะเป็นต้นแบบแห่งองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาไว้ในมาตราที่ 47 ความว่า สถานศึกษาจะต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยโรงเรียนจะต้องความร่วมมือจากบุคลากรของทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ในข้อที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึงส่งเสริมให้มีการกระจายบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพให้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้นระหว่างพื้นที่ โดยกำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรครูมีการกระจายตัวอย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างระบบความรับผิดชอบของการจัดการศึกษา โดยนำผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามาประกอบการประเมินผลครูและโรงเรียน และขยายการจัดการศึกษาทางไกลโดยใช้โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนที่

อยู่ห่างไกลและขาดแคลนครูผู้สอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่มีเจตนารมณ์มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็น "มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข" หรือกล่าวอีกอย่างคือบุคคลที่มีความ "เก่ง ดี มีสุข" โดยผู้บริหารนั้นจะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการอย่างดีที่สุดเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560) ดังที่ อีระ รุญเจริญ อธิบายว่า ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ปัญหาที่จะชี้แนะ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยอาศัยเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ในทิศทางที่พึงประสงค์ (อีระ รุญเจริญ, 2551) โดย จุฑามาศ อินนามเพ็ง กล่าวว่า เฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีบทบาทในการจัดการและพฤติกรรมขององค์กร ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างดี เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของผู้เรียนมีการจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุสำเร็จได้ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่แสดงให้เห็นชัดในด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ปรุงคุณภาพผู้เรียน อีกทั้งมีโครงการการพัฒนาและศึกษาดูงานผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการและเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวความคิดในการทำงานเทคนิคในการบริหารจัดการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป (จุฑามาศ อินนามเพ็ง, 2552)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 133 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช

เขต 4 จำนวน 103 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้รับการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลตามที่ต้องการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขนอม, ลิขล, ท่าศาลา, นบพิตำ และพรหมคีรี โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกรกฎาคม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

ภาวะผู้นำทางวิชาการ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี	4.56	0.21	มากที่สุด
2	ด้านบุคลิกภาพที่ดี	4.62	0.21	มากที่สุด
3	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.59	0.22	มากที่สุด
4	ด้านความรู้	4.58	0.27	มากที่สุด
5	ด้านทักษะ	4.57	0.27	มากที่สุด
6	ด้านความสามารถ	4.62	0.48	มากที่สุด
รวม		4.59	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพที่ดี และด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.59$) ส่วนด้านด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.56$)

2) ผลการศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

คุณภาพผู้เรียน		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านเก่ง	4.55	0.29	มากที่สุด
2	ด้านดี	4.57	0.29	มากที่สุด
3	ด้านมีสุข	4.57	0.27	มากที่สุด
รวม		4.56	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านดี และด้านมีสุข มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) และรองลงมาคือ ด้าน เก่ง มีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X} = 4.55$)

3) ผลการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใน สถาน ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
Enter	.768	.589	.563	.15882
a. Predictors: (Constant), K1, K2, K3, K4, K5, K6				

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสองของค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ปรับแก้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน พบว่า ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .768 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมี ค่า .0589 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 6 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ได้ร้อยละ 56.30 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการ พยากรณ์ มีค่า .15882

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ปรับแก้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

Source of Variation	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
Regression	3.472	6	.579	22.940*	.000
Residual	2.421	96	.025		
Total	5.893	102			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ที่ศึกษาทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง สามารถนำไปสร้างสมการต่อไปได้

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบขั้นตอนโดยวิธี Enter เพื่อค้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

(n=103)

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.113	.462		.246	.806
ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี (K1)	.410	.091	.355	4.530*	.000
ด้านบุคลิกภาพที่ดี (K2)	.049	.086	.044	.571	.569
ด้านคุณธรรมจริยธรรม (K3)	-.127	.100	-.115	-1.263	.210
ด้านความรู้ (K4)	.189	.083	.209	2.278*	.025
ด้านทักษะ (K5)	.211	.088	.238	2.391*	.019
ด้านความสามารถ (K6)	.238	.089	.246	2.670*	.009
R ² = .589 Adjusted R Square = .563					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 การสร้างสมการพยากรณ์ ในการค้นหาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ปัจจัยตัวแปรมีอำนาจพยากรณ์ มีจำนวน 4 ตัวแปร คือ ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี (K1) ด้านความสามารถ (K6) ด้านทักษะ (K5) และด้านความรู้ (K4) ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลิกภาพที่ดี (K2) และ

ด้านคุณธรรม จริยธรรม (K3) ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และ ตัวแปรพยากรณ์ ทั้ง 6 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 รวมได้ร้อยละ 56.30 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของการ พยากรณ์ค่า 0.158

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4” ผู้วิจัยได้ พบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารที่มีทักษะในการปฏิบัติงาน มีบุคลิกภาพที่ดีทั้งทางกาย วาจา ใจ มีการวางตนที่เหมาะสม นำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดี อีกทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะทางวิชาการที่นำมาพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพจึงทำให้ผลอยู่ในระดับมากขึ้นในทุกข้อ ที่สอดคล้องกับ บุญพา พรหมณะ ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยผลเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การกำหนด เป้าหมายของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งเป็นเพราะว่าปัจจุบันเป็นยุคแห่งการปฏิรูป การศึกษา เป็นยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ประกอบกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 มีการประชุมและสัมมนาเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับเป้าหมายทางการศึกษาและการพัฒนา สถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานีเขตหนึ่งอยู่เสมอผู้บริหารจึงมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเองให้สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษา (บุญพา พรหมณะ, 2559) ที่สอดคล้องกับ ประเสริฐ เนียมแก้วและคณะ ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลจากการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนี้เนื่องจากผู้บริหาร สถานศึกษามีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ที่สุดของสถานศึกษาและงานวิชาการยังงานหลักเป็นงานส่วนใหญ่ที่สุดของระบบเป็นงานที่เป็น หัวใจของสถานศึกษางานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุม สถานศึกษาทั้งทุกระบบ (ประเสริฐ เนียมแก้ว และคณะ, 2555)

2. ผลการศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้ มีความกล้าแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นคนดีมีคุณธรรมสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและพอเพียงอย่างมีคุณภาพผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ เก่ง ดี และมีสุข อย่างมากที่สุด ที่สอดคล้องกับ สรุพล พิมพ์สอน และคณะ ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า คุณภาพผู้เรียนไว้ว่าผลการศึกษาสภาพการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมพบว่าสถานศึกษามีการพัฒนา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการพัฒนาด้านการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีการพัฒนามากกว่าด้านอื่น (สรุพล พิมพ์สอน และคณะ, 2557) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มคุณภาพดีขึ้นสอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งมีตัวบ่งชี้ได้แก่ผู้เรียนมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีมีคุณธรรมและจริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์มีความใฝ่รู้ และเรียนอย่างต่อเนื่องคิดเป็นทำเป็น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นและสอดคล้องกับที่ พรทิพย์ เบาสูงเนินและคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับสูงเป็น (พรทิพย์ เบาสูงเนิน และคณะ, 2561) เพราะ ว่า โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาดำเนินการศึกษาโดยเน้นเป็นผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมสี่มิติคือมิติด้านเศรษฐกิจมิติด้านจิตใจมิติด้านสังคม และมิติด้านวัฒนธรรมโดยมุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีปัญญาและมีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงทำให้คุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับสูง

3. ผลการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ เพราะ ว่าผู้บริหารมีความรู้ ทักษะ ที่สำคัญในการปฏิบัติงาน สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาวิชาชีพและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ส่งผล

ต่อคุณภาพผู้เรียนทั้งสิ้นซึ่งสอดคล้องกับ เกตุอัมพร มีying ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารควรมุ่งเน้นการปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน โดยภาวะผู้นำทางวิชาการเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการเรียนการสอนโดยมีครู นักเรียน หลักสูตร เข้ามาหลอมรวมมีปฏิสัมพันธ์กัน (เกตุอัมพร มีying, 2560) และปิยพร บุญใบ วิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและครูผู้สอน การบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ (ปิยพร บุญใบ, 2563) ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการต้องสามารถทำวิสัยทัศน์ให้กลายเป็นความจริงได้ รวมถึงการทำ หน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในการชี้นำหรือโน้มน้าวใจ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิด ความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์ เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

สรุป/องค์ความรู้ใหม่

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่สำคัญประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพที่ดีด้านความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี คุณภาพผู้เรียนประกอบด้วย ด้านดี ด้านมีสุข และด้านเก่ง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารสถานควรนำประสบการณ์มาจัดทำแผนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานควรให้ความสำคัญกับการมีบุคลิกภาพที่ดีเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน การนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นผู้ที่มีความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาเป็นผู้มีทักษะ 3 ด้าน คือ ด้านทางการจัดการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆเพื่อพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนอย่างมีศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการจัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงานที่เกี่ยวกับทางวิชาการให้แก่ผู้บริหาร เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาในขั้นต่อไป

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการจัดการเข้าค่ายให้แก่ผู้เรียนเพื่อสร้างความกล้าแสดงออกของผู้เรียน และสร้างสนใจตามความถนัดของผู้เรียนเพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวเองมากขึ้น เรียนรู้การทำงานเป็นทีม เรียนรู้ข้อผิดพลาดจากประสบการณ์ของตนเองและสร้างความมั่นใจให้ตัวเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่จะช่วยพัฒนาสถานศึกษา

2. ควรศึกษาวิจัยผลการเชิงโครงสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- เกตุอัมพร มียิ่ง. (2560). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. ใน *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จุฑามาศ อินนามเพ็ง. (2552). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2551). *การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ*. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจเทรตติ้ง.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- ประเสริฐ เนียมแก้ว และคณะ. (2555). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 4(2), 175-177.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ใน *ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรทิพย์ เบาสูงเนิน และคณะ. (2561). ตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน *ดุขภูมิหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุรพล พิมพ์สอน และคณะ. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. *วารสารครุศาสตร์*, 42(3), 63-65.